

Yalnızlık Ölçeğinin Okullar için Türkçe Uyarlaması

Turkish Adaptation of the Loneliness Scale for Schools

Hüsnu Ergün¹

Öz

UCLA yalnızlık ölçeği ilk önce 1978 yılında geliştirilmiştir. Ölçek 1980 yılında Russell, Peplau ve Cutrona tarafından revize edilmiştir. Ölçeğin üçüncü versiyonu Russell, (1996) tarafından yapılmıştır. Bu çalışmanın amacı Russell, (1996) tarafından yeniden düzenlenen UCLA yalnızlık ölçeğinin (3) Türkçeye uyarlanmasıdır. Araştırmanın çalışma grubunu Denizli ili Merkezefendi ve Pamukkale ilçeleri oluşturmaktadır. Türkçe çevirisinden sonra açımlayıcı faktör analizi (AFA) için ölçek 2019- 2020 eğitim öğretim yılında 201 öğretmene uygulanmıştır. Araştırmada KMO ve Bartlett küresellik testlerinden elde edilen değerlerin faktör analizine uygun olduğunu göstermektedir. Ölçeği oluşturan maddelerin iç tutarlılığını veren Cronbach Alpha Katsayısı .96 olarak bulunmuştur. Birinci alt boyut olan "Birlik" için Cronbach Alpha Katsayısı .94, ikinci alt boyut olan "teklik" için .93 olarak bulunmuştur. Bu bulgular alt boyutların iç tutarlılığının yüksek olduğunu göstermektedir. Ölçekte birinci faktörün açıkladığı varyans %59,9; ikinci faktörün açıkladığı varyans %6,13. Bu iki faktörün varyansı açıklama oranı %66,dür. Yapılan geçerlik ve güvenilirlik analizleri sonucunda, ölçeğin Türkçe formunun ülkemiz okullarında kullanılmasının uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yalnızlık, Öğretmen yalnızlığı, Ölçek Uyarlama.

Abstract

The UCLA loneliness scale was first developed in 1978. The scale was revised in 1980 by Russell, Peplau & Cutrona. The third version of the scale was developed by Russell, (1996). The purpose of this study is to adapt UCLA loneliness scale (3) which was developed by Russell, (1996) to Turkish language. The study group of the study is composed of teachers working in Merkezefendi and Pamukkale districts in Denizli. After Turkish translation an exploratory factor analysis was conducted on 201 teachers during the 2019-2020 academic year. The values obtained from the KMO and Bartlett sphericity tests show that the data are suitable for factor analysis. The Cronbach Alpha Coefficient was found to be .96 for the whole scale. The internal consistency coefficient for the first sub-dimension "togetherness" was .94, for the second subdimension "unity" was .93. These findings show that the internal consistency of all of the sub-dimensions of the scale was high. As a result of the explanatory factor analysis was found to be the variance explained by the first factor 59.99%, the variance explained by the second factor 6.13%, and the variance explanation ratio of these three factors 66%. As a result of its validity and reliability analysis, it was concluded that the Turkish version of the scale was suitable for use in Turkish schools.

Keywords: Loneliness, Teacher Loneliness, Scale Adaptation.

Araştırma Makalesi [Research Paper]

Submitted: 13 / 12 / 2019

Accepted: 02 / 04 / 2020

¹ Dr., Denizli İl Milli Eğitim Müdürlüğü, husnuergun60@gmail.com, Orcid: 0000-0002-5501-8019

Giriş

İnsan sosyal bir varlıktır. İnsan, tek başına üstesinden gelemeyeceği işler için diğer insanlarla beraber hareket etme yolunu seçebilmektedir. Bir örgütün temelinde de belki insanın beraber hareket etme, yalnız kalmak istememe düşüncesi yatabilir. Yalnızlık Türk Dil Kurumu güncel sözlüğünde *Yalnız* “yanında kimse bulunmayan, toplumsal ilişkilerde yoksun kişi” olarak tanımlanmaktadır. Yanında kimse bulunmaması fiziksel olarak bir yalnızlık iken bazen insanlar kalabalık şehirler içinde yaşarken bile yalnızlık duygusu yaşayabilmektedir. Türk Dil Kurumunun tanımında, toplumsal ilişkilerde yoksun kişi yalnız olarak tanımlanırken, Kılınç ve Sevim (2005) tarafından yapılan çalışmada sosyal ilişki yoksunluğu yalnızlığa sebep olan etmenlerden biri olarak tanımlanmıştır (Kılınç ve Sevim, 2005: 73). Yalnızlık, istediği sosyal ilişki düzeyine erişemeyen kişiye rahatsızlık veren psikolojik bir durumdur (Demirbaş ve Haşit, 2016). Gündelik yaşantımızda yalnızlık, sahipsiz olmak, evi her gün anahtarla açmak, çayı tek başına içmek, tek gezmek, bayramlarda “burası değil” ve telefonlarda yanlış numaradır. Yalnız kişi tek başına yaşar, akraba ve arkadaşlarıyla aylık bir defadan az ilişki kurar. Yalnız kişi, tek başınadır ama bunun fiziksel olma zorunluluğu yoktur (Yaşar, 2007: 238). Yalnızlık bireyin sosyal ilişkilerindeki niceliksel ve niteliksel sorunlardan kaynaklanabilir (Kaya, 2005: 221).

Yalnızlığın ölçülmesi araştırmacılar tarafından merak edilmiş ve yalnızlıkla ilgili farklı çalışmalar yapılmıştır (Yıldırım vd. 2018; Rokach, Orzeck ve Neto, 2004; Rokach, 2014; Wright, 2012; Yılmaz ve Altınok, 2009; Duyan vd. 2008; Özdemir ve İlhan, 2012; Özen, 2009; Çetin ve Alacalar, 2016 ; Aslan ve Korkut, 2019; Kayıkçı ve Özyıldırım, 2019; Demirbaş ve Haşit, 2016). Bunun dışında Asher ve Wheeler, (1985)'in çocuklar için Yalnızlık Ölçeği (Kaya, 2005); sanal ortamda yalnızlık ölçeği (Korkmaz, Usta ve Kurt, 2014) Türkçe'ye uyarlanması çalışmaları yapılmıştır. UCLA (University of California, Los Angeles) yalnızlık ölçeği iş yaşamında da kullanılmak istenmiştir.

UCLA Yalnızlık Ölçeği, iş yaşamına uygun hale getirilerek kullanılmaya çalışılmış ancak ölçeğin “içime kapanmış olmaktan dolayı mutsuzum” gibi bazı maddelerinin iş yaşamına uygun düşmediği belirtilmiştir (Doğan, Çetin ve Sungur, 2009). Oysaki Yılmaz ve Altınok, (2009) gibi çalışmalarda bu ölçek kullanılırken geçerlilik güvenilirlik çalışması yapılmamıştır. Okulda öğretmenin ya da diğer çalışanların yaşamlarının bir parçasıdır ve insanlar okulda da içine kapanık olduğundan mutsuz olabilir. UCLA 3 versiyonu öğretmenlere de uygulanmıştır (Russell, 1996). UCLA yalnızlık ölçeği ülkemizde tercih edilen bir ölçek olduğundan bu ölçeğin okul öncesi, ilkököl, ortaokul, lise düzeylerindeki okullarda uygulanmasına yönelik uyarlama çalışması yapılması ihtiyaç haline gelmiştir.

UCLA yalnızlık ölçeği ilk önce 1978 yılında geliştirilmiştir. Ölçek, kendini yalnız hisseden 12 öğrenci, sosyal psikoloji sınıfından 35 gönüllü öğrenci ve 192 lisans öğrencisine uygulanmıştır. Sisenwein (1964) tarafından geliştirilen yalnızlık ölçeğinden 25 madde seçilmiştir. Yapılan analizler sonucunda bu 25 maddenin 20 maddesi ölçeğe seçilmiştir. Ölçeğin cronbach alfa değeri .96; test tekrar test korelasyonu .73 olarak bulunmamıştır. Ölçek kaygı, depresyon, can sıkıntısı hissi ve empati gibi duygusal ifadelerle ilişkili bulunmuştur (Russell, Peplau ve Ferguson, 1978).

Ölçek 1980 yılında Russell, Peplau ve Cutrona (1980) revize edilmiştir. UCLA (1978) yalnızlık ölçeğinin üniversite dışındaki gruplarda uygulamasında sorunlar görülmüştür. Ayrıca UCLA (1978) yalnızlık ölçeğindeki (University of California, Los Angeles) tüm maddeler aynı yönü ifade etmektedir. Bu nedenle maddelerin içeriğine bakılmaksızın yüksek veya düşük puanlara yönelik sistematik yanıtlama önyargısı oluşabileceği ve bu durumun da toplam ölçek puanını etkileyebileceği düşünülmüştür. Ayrıca, Beck Depresyon ölçeği ile Coopersmith özsaygısı ölçüsü arasında (.4 ile .5 arasında) önemli korelasyonlar bulunmuştur. Bu gibi hususlar, 1978 yılında hazırlanan yalnızlık ölçeğinde karşılaşılan sorunlar olarak düşünülmüştür. Yalnızlığın depresyon ve düşük özgüven ile birlikte çıkması beklentisinin gerçekleşmesi ölçeğin geçerliliğini desteklemektedir. Bulgular ölçeğin bu yapılardan farklı olduğunu gösterdiğinden ölçeğin ayırt edici geçerliğinin bulunduğu söylenebilir (Russell, Peplau ve Cutrona, 1980; Russell, 1996).

Bahsedilen kaygıları gidermek için Russel ve meslektaşları (1980) UCLA yalnızlık ölçeğinin olumlu ve katılımcıların kendini yalnız hissetmediğine yönelik ifadelerin yer aldığı gözden geçirilmiş bir versiyonunu geliştirmiştir. Gözden geçirilmiş UCLA Yalnızlık Ölçeği'nin oluşturulmasında Russell ve meslektaşları, yalnızlık hakkında açıkça sorulan bir dizi soru ile en yüksek korelasyona sahip olan 10 negatif ve 10 pozitif ifadeli maddeleri seçmişlerdir. Ölçeğin geçerlilik ve güvenilirliğine ilişkin iki çalışma yapılmıştır. İlk çalışmada ölçeğin ilk versiyonu gözden geçirilerek yeni olumlu ifadelerle yer verilmiştir. Bu yeni ölçeğin iç tutarlılığı değerlendirilmiş, ilk ölçek ile yeni maddeler eklenen ölçeğin korelasyonu hesaplanmıştır. Son olarak eş zamanlı geçerliliği araştırılmıştır. Ölçek gönüllü 162 öğrenciye uygulanmıştır. Ölçekte 19 yeni madde yer almış, bu yeni maddeler sosyal ilişkilerden memnuniyeti ölçmüş ve mümkün olduğunca orijinal ölçek maddelerinin karşı ifadelerini temsil etmiştir. Mevcut ölçek ile revize edilen ölçek arasındaki korelasyon .91 olarak bulunmuştur. Revize edilen ölçekte cronbach alfa değeri .94 olarak bulunurken orijinal ölçekte .96 olarak bulunmuştur. Ölçekte 1,4,5,6,9,10,15,16,19,20 numaralı maddeler tersten puanlanmalıdır. Yalnızlık puanları Beck Depresyon Envanteri ($r = .62$), Costello-Comrey Anksiyete puanları $r = .32$) ve Depresyon ($r = .55$) ile anlamlı bir şekilde ilişkili bulunmuştur (Russell, Peplau ve Cutrona, 1980; Russell, 1996). İkinci aşamada revize edilen ölçekle yalnızlık ve sosyal davranış arasındaki ilişkiler incelenmiştir. Bu ikinci çalışma, yalnızlık puanlarının sosyal arzu edilebilirlik, sosyal risk alma, olumsuz duygusal durumlar ve motivasyon ölçülerinden

farklı olduğunu göstererek revize edilmiş ölçeğin ayırt edici geçerliliğini kanıtlamaktadır. İkinci çalışma 237 kişiye uygulanmıştır. Orijinal ve gözden geçirilen ölçek arasındaki korelasyon .91 olarak bulunurken alfa katsayısı .94 olarak bulunmuştur. Yakınlık, sosyal risk alma, olumsuz etki ve sosyal arzu edilebilirlik ile yalnızlık ölçekleri arasında hiyerarşik regresyon analizi yapılmış ve yalnızlık ölçeğinin ayırt edici olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ölçek puanlarının, incelenen duygu durum ve kişilik değişkenleri ölçütlerinden ziyade diğer yalnızlık ölçütleriyle daha fazla ilişkili olduğu bulunmuştur (Russell, Peplau ve Cutrona, 1980).

Ölçeğin üçüncü versiyonu için ölçek yaşlılara, öğretmenlere, hemşirelere ve öğrencilere uygulanmıştır. Çalışma 489 öğrenci, 310 hemşire, 316 öğretmen, 301 65 yaş üzeri kişiye uygulanmıştır. UCLA (1980) ölçeğindeki "Kendimi yalnız hissetmiyorum" ifadesine "asla, hiç" gibi olumsuz yanıt verildiğinde yaşlılar tarafından cevaplandırılmasında zorluklar yaşanmıştı. Ayrıca "ilişkilerim yüzeyseldir" ifadesi öğrenciler tarafından anlamlandırılmamıştı. Bu nedenle, bizim çevirimizde "yüzeysel" yerine samimi" ifadesi kullanılmıştır. Ölçeğin kullanımını kolaylaştırmak için üçüncü versiyonu geliştirilmiştir. Ölçekte 11 negatif ve 9 pozitif madde bulunmaktadır. Ölçeğin kullanımını kolaylaştırmak için maddelerin hepsine "hangi sıklıkta" ifadesi eklenmiştir. Öğrencilere eş zamanlı olarak yalnızlık ölçeği, Rubenstein ve Shaver, (1982) tarafından geliştirilen NYU yalnızlık ölçeği ile Schmidt ve Sermat (1983) tarafından geliştirilen yalnızlık ölçeği uygulanmıştır. Öğrencilere aynı zamanda üç farklı sosyal destek ölçeği de uygulanmıştır. Son olarak öğrencilere yalnızlık ve sosyal destekle ilgili olması beklenen Eysenck kişilik envanteri (1975), Marlowe-Crowne sosyal arzu ölçeği (1960), Beck depresyon envanteri (1967)" ve Rosenberg benlik saygısı ölçeği (1965) uygulanmıştır. Hemşirelere UCLA yalnızlık ölçeği ile birlikte Maslach tükenmişlik envanteri, sosyal provizyon ölçeği ve sosyal destek ölçeği uygulanmıştır. Öğretmenlere yalnızlık ölçeğinin 10 maddelik kısa versiyonu kullanılmıştır. Hemşirelerde uygulandığı gibi Maslach tükenmişlik envanteri ile sosyal destek ölçekleri uygulanmıştır. Psikososyal faktörlerin yaşlıların sağlığı ve refahı üzerindeki etkisinin 1 yıllık bir boyamsal çalışmasına katılan 65 yaş üstü 301 kişiye ölçek yeniden uygulanmıştır. Katılımcıların sağlıklı olmaları ve soruları anlamalarını sağlamak için öncelikle taranmıştır. Başlangıçta UCLA yalnızlık ölçeği daha sonra, yaşam memnuniyeti (Cutrona vd. 1986) ve Zung depresyon ölçekleri uygulanmıştır. 12 ay sonra UCLA yalnızlık ölçeği yeniden uygulanmıştır (Russell, 1996).

Ölçeğin güvenilirlik çalışmalarında; cronbah alfa değerleri .89 ile .94 olarak bulunmuş ve ölçek güvenilir olarak görülmüştür. Yaşlılara bir yıl sonra yapılan uygulamada test tekrar test korelasyonu .73 olarak; yalnızlık ve sosyal destek arasında negatif ilişki bulunmuştur. Öğrencilere uygulanan UCLA yalnızlık ölçeği ile ilişkisi bulunan kavramlar aşağıda belirtilmiştir. UCLA yalnızlık ölçeği (3) ile Rubenstein ve Shaver, (1982) tarafından geliştirilen NYU yalnızlık ölçeği, Schmidt ve Sermat. (1983) tarafından geliştirilen yalnızlık ölçeği ve depresyon arasında pozitif ilişki bulunmuşken, UCLA yalnızlık ölçeği (3) ile sosyal provizyon ölçeği, sosyal destek ölçeği, sosyal arzu edilebilirlik, öz saygı arasında negatif ilişki bulunmuştur. Ayrıca, UCLA yalnızlık ölçeği (3) ile Eysenck kişilik envanterindeki nevrotik boyut ile pozitif ilişki, içe dönüklük ve dışa dönüklük boyutu ile negatif ilişki bulunmuştur. UCLA yalnızlık ölçeği (3) ile sosyal arzu edilebilirlik arasındaki korelasyon düşükken, UCLA yalnızlık ölçeği (3) ile depresyon ve öz saygı arasında güçlü ilişki bulunmuştur. Ayrıca öğretmen ve hemşirelerde yalnızlık ve sosyal destek ile yalnızlık ve sosyal provizyon ölçeği arasında negatif ilişki; yalnızlık ve tükenmişlik arasında pozitif ilişki bulunmuştur. Yaşlılarda, UCLA yalnızlık ölçeği (3) ile akraba ve akraba dışı ilişkiler arasında zayıf negatif ilişki varken sosyal provizyon arasında negatif güçlü ilişki bulunmaktadır. UCLA yalnızlık ölçeği (3) ve yaşam memnuniyeti ile negatif anlamlı ilişki; UCLA yalnızlık ölçeği (3) ve depresyon arasında pozitif anlamlı ilişki bulunmuştur (Russell, 1996).

Orijinal ölçeğin geçerlilik çalışmalarında, doğrulayıcı faktör analizi ile ilk önce iki uçlu yapı sınanmış ancak modelin AGFI (.73 - .76.ve CFI (.74 - .83.) değerleri uyum iyiliğini çok fazla doğrulamamıştır. İkinci modelde, faktörler pozitif ve negatif olarak test edilmiş verilerin uyumluluğu büyük ölçüde geliştirilmiştir. 20 maddelik ölçeğin AGFI değeri (.80 - .86) ve CFI değeri (.84 - .90.) arasında iken 10 maddelik versiyonunda ise AGFI değeri (.90)ve CFI değeri (.95) arasında bulunmuştur. Dört örnekleme iki faktör arasında -.72 ile -.82 arasında korelasyon değerleri bulunmuştur. Üçüncü modelde iki uçlu yapıya iki faktörün eklenmesiyle üç boyutlu yapıya ulaşılmıştır. Bu üç faktörlü modelin, dört örnek boyunca AGFI, değeri 0,84 ila 0,92 arasında değişirken CFI .89 ila .94 arasında değişmiş ve bu model için daha uygun uyum verilerinin elde edildiği görülmüştür. Ayrıca üç faktörün birbiriyle güçlü bir şekilde ilişkili (.72 - .76) olduğu bulunmuştur. Burada sunulan psikometrik veriler, UCLA yalnızlık ölçeğinin güvenilirliğini ve geçerliliğini desteklemektedir. Faktör yapısını değerlendirmek amacıyla doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır (Russell, 1996).

Türkiye'de de UCLA yalnızlık ölçeği uyarlama çalışmaları daha önce yapılmıştır (Demir,1989). Uygulamaya, yalnızlıktan yakınan ve nörotik depresif tanısı almış 36 denek ve 36 normal denek katılmıştır. Ölçeğin yalnız olan (\bar{x} : 47,5; Ss:11,5) ve olmayan (\bar{x} : 26,44; Ss:10,8) denekleri ayırdığı, iki grup arasındaki farkın olumlu olduğu bulgularına ulaşılmıştır. Ölçeğin, Beck Depresyon Envanteri ilişkisi ($r=.77$) ve çok yönlü depresyon envanterinin sosyal içe dönüklük alt ölçeği ilişkisi ($r=.82$) hesaplanan geçerliliği de anlamlı bulunmuştur. Ölçeğin iç tutarlılığı da ($\alpha=.96$) yeterli görülmüştür. Test tekrar test işlemindeki korelasyon katsayısı .94 olarak bulunmuştur. Bu çalışmada Yaparel (1984) tarafından yapılan UCLA yalnızlık ölçeğinin çevirisi gözden geçirilerek kullanılmıştır. Demir (1989) çevirisini Yaparel (1984) tarafından yapılan çeviri ile karşılaştırmış, maddelerin büyük oranda örtüştüğü ancak bir maddede değişiklik olduğu görülmüştür (Demir,1989).

Daha sonra, Türk lisans öğrencilerinde UCLA yalnızlık ölçeğinin 8 maddelik kısa formunun psikometrik özellikleri incelenmiştir. Ölçeğin orijinali Hays ve DiMatteo (1987) tarafından oluşturulan kısa form, UCLA yalnızlık ölçeği (1978)'den türetilmiştir. Açımlayıcı Faktör Analizi (EFA) toplam varyansın % 36,69'unu oluşturan bir faktör vermiştir. Doğrulamalı faktör analizi ile uyum iyiliği doğrulanmıştır. Kısa formun sosyal-duygusal yalnızlık ve depresyon ile pozitif, algılanan sosyal destek ile negatif bir ilişkisi olduğu görülmüştür. Kısa form ile normal ölçek arasındaki korelasyon değeri .88 olarak bulunmuştur. Cronbach alfa değeri .72 olarak bulunmuştur. Kısa formun Türkçe versiyonunun geçerli ve güvenilir bir araç olduğu belirtilmiştir (Doğan, Akıncı Çötök ve Göçet Tekin, 2011).

Bu çalışmalarda Türkçe uyarlama okullar için yapılmadığından okul öncesi, ilkököl, ortaokul, lise düzeylerindeki okullarda bir çalışma yapılmasının uygun olacağı düşünülmüştür. Öğretmenler, okul dışı çevrelerinde eş, dost ve akrabaları bulunurken okulda kendini yalnız hissedebilir, diğerleri tarafından anlaşılmadığını hissedebilir. Okul, diğer işlerden farklı olabilmektedir. Örneğin, bir fabrikada çalışan bir işçi, makinasının başından ayrılmadan ve kimseyle fazla iletişim kurmadan çalışma saatlerini geçirebilir. Öğretmenler için ise iletişim mesleki hayatlarında çok önemli bir yer tutmaktadır. Bir doktor ya da hemşire hastaları ile tedavi sürecinde iletişimlerini devam ettirirken tedavi sonrasında aynı hastayla iletişim kurmak zorunda hissetmeyebilir. Öğretmen, bir eğitim kademesinin dört yıl olduğu dikkate alındığında öğrenci, veli, iş arkadaşları ve okul çevresi ile iletişimini devam ettirmekte, veliler, öğrenciler, mesaj ya da arama yoluyla öğretmenlerine gece gündüz ulaşabilmektedir. Bu örnekleri çoğaltabiliriz. Örneğin, tezgâhtar, garson, banka çalışanı, müşterileri ya da paydaşları ile öğretmenin kurduğu ilişkiyi kuramayabilirler. Üstelik birçok kimse, en azından ilkököl öğretmenin, diğer kademelerde kendinde iz bırakmış bir öğretmeni hatırlar. Bankadan kredi çeken, ya da para yatıran bir müşteri banka görevlisini çok fazla hatırlamayabilir. Bu nedenle, hayatımızda önemli bir yere sahip olan okul çalışanlarının özellikle öğretmenlerin okuldaki yalnızlık düzeyinin belirlenebilmesi, okul yöneticilerinin bu konularda önlem almalarına yardımcı olabilecektir. Eğitim tek başına yapılacak bir iş olmayıp, okulun tüm paydaş ve çalışanlarının aynı amaca ulaşmak için çalışması ile gerçekleşebilecek bir iştir. Bu nedenle, özellikle okullarda yalnızlık ölçeğinin uygulanıp uygulanmayacağı araştırılmak istenmiştir. Üstelik UCLA yalnızlık ölçeği (3) Türkçe uyarlama çalışmasına daha önce rastlanmaması da araştırmanın önemini arttırmaktadır. Çalışanın yalnızca öğretmenler üzerinde yapılması, uyarlama çalışmasının eğitim sektöründe kullanılmasına imkân sağlayabileceksen, diğer sektörler için çalışmanın tekrar edilmesi uygun olacaktır. Bu durum aynı zamanda, araştırmanın sınırlılığıdır.

1. Yöntem

Russell, (1996) tarafından yeniden düzenlenen UCLA yalnızlık ölçeğinin (3) Türkçeye uyarlanması amacıyla yapılan bu çalışmada, açımlayıcı faktör analizi, yarı test güvenilirlik yöntemi uygulanmış, Cronbach Alpha Katsayısı, ortalama, standart sapma, madde-toplam korelasyonları ile alt %27 ve üst %27'lik grupların madde puanlarının karşılaştırılmasına ilişkin t testi sonuçları hesaplanmıştır. Tavşancıl (2002)'in, örneklem büyüklüğünün ölçekteki madde sayısının 10 katı kadar olması gerektiğini yönelik önerisinden hareket edilerek (Tavşancıl, 2002: 51) 20 maddelik ölçek için 200 sayısı belirlenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu, 2018-2019 eğitim-öğretim yılının bahar döneminde Denizli Merkezefendi ve Pamukkale İlçelerinde çalışan 209 öğretmen oluşturmaktadır. Bu öğretmenlerden sekizi yalnızlık ölçeğindeki her soruyu cevaplamadığından bu verilerin araştırmaya dahil edilmesi uygun görülmemiştir. Ölçek, bahsedilen ilçelerdeki, mesleki-genel ortaöğretim okulları, imam hatip liseleri, ilkökuller, ortaokullar, anaokullarında görev yapan öğretmenlere uygulanmıştır. Çalışma grubunda 133 (% 66,2) kadın ve 68 (% 33,8) erkek bulunmaktadır. Çalışma grubunun %3,48'i ön lisans, %84,57'si lisans, 11,95'i lisansüstü düzeyde öğrenim görmüştür. Çalışma grubunun 95'i lise, 39'u ortaokul, 49'u ilkököl, 16'sı okul öncesi düzeyindeki okullarda görev yapmaktadır. İki öğretmen çalıştığı okul düzeyini belirtmemiştir.

1.1. Veri Toplama Aracının Uyarlanması

Russell (1996) tarafından revize edilen UCLA yalnızlık ölçeğinin kullanılması için öncelikle yazardan elektronik posta yoluyla izin alınmıştır. Daha sonra, ölçek bir alan uzmanı yardımıyla Türkçeye çevrilmiştir. Cümlelerin anlaşılabilirliği, kelime ve cümle yapılarının uygunluğu gözden geçirilmiştir. Ölçek uyarlanırken, okullarda kullanılacağı dikkate alınarak maddelere "okul" sözcüğü eklenmiştir. Kültür, dinamik bir yapıdır. Bu nedenle, farklı toplumlarda duygu, düşünce ve davranışların ifadesinin değişiklik gösterebileceği dikkate alındığında, ölçek uyarlaması yapılırken, bazı değişikliklerin yapılması gerekebilir. Ölçeğe yeni maddelerin eklenmesi, bazı maddelerin çıkarılması ya da değiştirilmesi söz konusu olabilir. Kültüre uygun olmayan maddeler, analizler ile ortaya çıkabilecek hatta analizler sonucunda, çok fazla madde uyarlama yapılan kültürü temsil etmiyorsa, ölçeğin o kültüre uygun olmadığı söylenilebilir (Akbaş ve Korkmaz, 2007; s. 15). Çalışmanın, okullar için yapılacağı, sınırlılık olarak da belirtilmişti. Böylece okul öncesi ilkököl, ortaokul ve lise düzeyindeki öğretmenlerin ya da diğer okul çalışanlarının okullardaki yalnızlık düzeyleri ortaya çıkabilecektir. Bu nedenle, okullar için uyarlanan ölçeğin maddelerine okulda kelimesinin eklenmesi uygun görülmüştür. Daha sonra, eğitim yönetimi alanında çalışmaları olan bir uzmandan görüş alınarak ölçek ön uygulamaya hazır hale getirilmiştir. Orijinal ölçekte 11 negatif ve 9 pozitif madde bulunmaktadır. Orijinal ölçekte geçen "Hangi sıklıkta diğerleri ile olan ilişkilerinizin samimi

olmadığını düşünüyorsunuz?” ifadesi Türkçe'ye daha uygun olacağı düşüncesiyle “Hangi sıklıkta okuldaki ilişkilerinizin samimi olduğunu hissediyorsunuz?” şeklinde uyarlanmıştır. Böylece uyarılama çalışmasında 10 pozitif 10 negatif madde bulunmaktadır.

1.2. Verilerin Toplanması

Veriler google form aracılığı ile toplanmıştır. Verilerin analizi için SPSS paket programı kullanılmıştır. Verilerin analizine başlamadan önce verilerin doğru girilip girilmediğini kontrol etmek amacıyla frekans tabloları incelenmiştir. Ölçeğin yapı geçerliğini belirlemek için açımlayıcı faktör analizi yapılmıştır. Ölçeğin iç tutarlılık güvenilirliği için Cronbach Alfa (α) katsayısı hesaplanmıştır.

2. Geçerlilik

Ölçekte bulunan ilişkili maddeleri bir araya getirerek yeni boyutlar keşfedilmesinin sağlamak amacıyla açımlayıcı faktör analizi (AFA) (Büyüköztürk, 2002: 472) yapılmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin faktör analizi için yeterli olup olmadığını test etmek amacıyla Kaiser Meyer - Olkin (KMO) testi kullanılmaktadır. KMO testine ilişkin kullanılan ölçüt değerleri, .90'ın üstü mükemmel, .80'in üstü çok iyi, .60'in üstü vasat, .50'nin üstü kötü olarak belirtilmektedir (Tavşancıl,2002: 50). Araştırmada KMO testi sonucu örneklem uygunluğu değerinin .96 olduğu görülmektedir. Elde edilen bu değer, .90 üstünde olduğundan örneklem büyüklüğünün faktör analizi kullanımına uygun olduğu söylenebilir. Ayrıca, Bartlett küresellik testinin $X^2=3317,441$, $Sd=190$ ($P<.01$) olması da elde edilen verilerin faktör analizine uygun olduğunu göstermektedir.

Tablo 1.'e bakıldığında ölçek alt boyutlarına ait başlangıç öz değerler sırasıyla, birinci faktör öz değeri 11,98, açıkladığı varyans %59,9; ikinci faktör özdeğeri 1,22, açıkladığı varyans %6,13 olduğu görülmektedir. Bu iki faktörün açıklanan toplam varyansı %66,dür. Toplam açıklanan varyansa bakıldığında ölçekte özdeğeri 1 den büyük olan 2 faktör görülmektedir. Analizde faktör sayısının yüksek tutulması, açıklanan varyansı artırırken faktörleri isimlendirmede, onları anlamlı kılmada zorluk yaşanmasına neden olabilir. Açıklanan varyansın yüksek olması, ilgili yapının o denli iyi ölçülmesi olarak yorumlanmaktadır (Büyüköztürk, 2002: 479).

Tablo 1. Açıklanan Toplam Varyans Tablosu

Faktörler	Başlangıç Öz-Değerleri			Faktör Yükleri Kareler Toplamı			Döndürme Sonrası Karesel Yük Toplamı		
	Toplam	Açıklanan Varyans (%)	Toplam Açıklanan Varyans (%)	Toplam	Açıklanan Varyans (%)	Toplam Açıklanan Varyans (%)	Toplam	Açıklanan Varyans (%)	Toplam Açıklanan Varyans (%)
1	11,980	59,900	59,900	11,980	59,900	59,900	7,021	35,107	35,107
2	1,226	6,130	66,030	1,226	6,130	66,030	6,185	30,923	66,030
3	,796	3,982	70,011						
4	,732	3,659	73,670						
5	,654	3,271	76,941						
6	,575	2,877	79,818						
7	,500	2,499	82,316						
8	,452	2,261	84,577						
9	,391	1,954	86,531						
10	,366	1,831	88,362						
11	,345	1,726	90,088						
12	,306	1,529	91,617						
13	,289	1,446	93,063						
14	,266	1,329	94,392						
15	,232	1,160	95,552						

Başlangıç Öz-Değerleri				Faktör Yükleri Kareler Toplamı			Döndürme Sonrası Karesel Yük Toplamı		
Faktörler	Toplam	Açıklanan Varyans (%)	Toplam Açıklanan Varyans (%)	Toplam	Açıklanan Varyans (%)	Toplam Açıklanan Varyans (%)	Toplam	Açıklanan Varyans (%)	Toplam Açıklanan Varyans (%)
16	,214	1,070	96,622						
17	,197	,984	97,606						
18	,185	,923	98,530						
19	,158	,792	99,322						
20	,136	,678	100,000						

Stevens'a (1996) göre faktör yük değerlerinin anlamlılığını test etmek için örneklem büyüklüğüne göre verilen kritik değerlerin iki katı alınmalıdır. Bu çalışmada örneklem 201 alındığı için faktör yük değeri en az .36 olarak kullanılmıştır (Stevens, 1996: 371). Varimax eksen döndürmesi yapıldıktan sonra elde edilen maddelere ait faktör yük değerleri Tablo 2.'de olduğu gibidir. Kline (1994), faktör yüklerinin 0,30'un üzerinde olmasının faktör yükünün belirgin olduğunu göstermek için yeterli büyüklük olduğunu belirtmektedir (Kline, 1994: 52). Açımlayıcı faktör analizi sonucunda ölçek, "birlik ve teklik" olarak isimlendirilen iki boyuttan oluşmuştur. Analiz sonuçlarına göre, kuramsal olarak belirtilen maddelerin ifade ettikleri 2 boyutun altında istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde toplandığını söyleyebiliriz. Tablo 2.'de görüldüğü gibi, birinci faktör olan birlik on maddeden (1, 5, 6, 9, 10, 12, 15, 16, 19, 20), ikinci faktör olan teklik on maddeden (2, 3, 4, 7, 8, 11, 13, 14, 17, 18) oluşmuştur. Bu durum, orijinal ölçeğin pozitif ve negatif boyutlarından oluşan yapısı ile uyum göstermektedir. Choudhury ve Bhattacharjee (2014) tarafından yapılan araştırma da "zorlayıcı satın alma ölçeği" 5-9 aralıklı olarak kullanılmış, ölçekteki puan kategori sayısının artmasının güvenilirliği artırsa da puanlama aralıkları arasındaki farkın anlamlı olmadığı bulunmuş, uygulaması daha kolay olduğu için beş noktalı ölçek kullanımı tercih edilmiştir (Choudhury ve Bhattacharjee, 2014: 436). Bu nedenle, UCLA yalnızlık ölçeği (3) dört seçenekli (asla, nadiren, ara sıra, her zaman) olarak geliştirilse de çalışmada ölçek beş seçenekli (hiç, az, orta, sık, her zaman) olarak kullanılmıştır. Yapılan açımlayıcı faktör analizi sonucu ölçeğin yapı geçerliliğine sahip olduğu söylenebilir.

Tablo 2. Açımlayıcı Faktör Analizi Sonuçları

Boyut	Madde	F1	F2
Birlik	10. Kendinizi hangi sıklıkta okuldaki kişilere yakın hissediyorsunuz?*	,815	
	20. Hangi sıklıkta okulda yardım alabileceğiniz insanlar olduğunu hissediyorsunuz?*	,770	
	9. Hangi sıklıkta kendinizi dışa dönük ve arkadaş canlısı bir kişi olarak hissediyorsunuz?*	,763	
	12. Hangi sıklıkta okuldaki ilişkilerinizin samimi olduğunu hissediyorsunuz?*	,754	
	19. Hangi sıklıkta okulda konuşabileceğiniz insanlar olduğunu hissediyorsunuz?*	,751	
	16. Hangi sıklıkta okulda sizi gerçekten anlayan insanlar olduğunu hissediyorsunuz?*	,743	
	5. Hangi sıklıkta kendinizi okuldaki arkadaş grubunun bir parçası olarak hissediyorsunuz?*	,727	
	15. Hangi sıklıkta okulda istediğiniz zaman arkadaş edinebileceğinizi hissediyorsunuz?*	,727	
	6. Hangi sıklıkta okuldaki insanlarla ortak yönleriniz olduğunu hissediyorsunuz?*	,698	
	1. Hangi sıklıkta okul arkadaşlarınızla uyum içinde olduğunuzu hissediyorsunuz?*	,615	
Teklik	11. Kendinizi hangi sıklıkta okulda dışlanmış olarak hissediyorsunuz?		,759
	2. Hangi sıklıkta okulda arkadaşınız olmadığını hissediyorsunuz?		,751

Boyut	Madde	F1	F2
	4. Hangi sıklıkta okulda kendinizi yalnız hissediyorsunuz?		,746
	2. Hangi sıklıkta okulda yardım alabileceğiniz kimse olmadığını hissediyorsunuz?		,735
	7. Hangi sıklıkta okulda kimseye yakın olmadığınızı hissediyorsunuz?		,707
	13. Hangi sıklıkta okulda kimse tarafından tanınmadığınızı hissediyorsunuz?		,679
	14. Hangi sıklıkta okuldaki diğer insanlardan ayrı durduğunuzu hissediyorsunuz?		,677
	8. Hangi sıklıkta ilgi alanlarınızın ve düşüncelerinizin okuldaki kişiler tarafından paylaşılmadığını hissediyorsunuz?		,670
	18. Hangi sıklıkta okulda insanlar olduğunu ama paylaştığımız bir şey olmadığını hissediyorsunuz?		,609
	17. Hangi sıklıkta içine kapanık olduğunuzu hissediyorsunuz?		,540

* Ters çevrilen maddeler

3. Ölçme Aracının Güvenirliği

Bu çalışmada, Likert tipi bir ölçek olan örgütsel yalnızlık ölçeğinin güvenilirlik düzeyini hesaplamak için ölçek iç tutarlılığı ölçütü olarak kabul edilen ve Cronbach tarafından geliştirilen α katsayısı kullanılmıştır. Ölçeği oluşturan maddelerin iç tutarlılığını veren Cronbach Alpha Katsayısı .96 olarak bulunmuştur. Birinci alt boyut olan "Birlik" için .94, ikinci alt boyut olan "teklik" için .93 olarak bulunmuştur. Bu bulgular, ölçeği oluşturan tüm alt boyutların iç tutarlılığının yüksek olduğunu göstermektedir. Cronbach Alpha Katsayısı .80 üzerinde olması ölçeğin yüksek derecede güvenilir olduğunu işaret etmektedir (Field, 2009: 681). Ölçeğin iç güvenilirlik katsayısı yöntemlerinden olan yarı test güvenilirlik yöntemi ile ölçek iki yarıya bölünmüştür. İki yarıdan elde edilen ölçümler arasında ilişki Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı ile hesaplanmıştır. İki yarı arasındaki korelasyon katsayısı $r=.90$ ($p=.000$) olarak saptanmıştır. Bu bulgularla, ölçeğin güvenilirlik katsayısının yeterli olduğu söylenebilir.

Tablo 3. Madde Toplam İstatistikleri

Madde No	\bar{x}	Ss	Madde Toplam Korelasyonu
1	2,0050	1,00248	,773
2	1,8358	1,06673	,757
3	1,7761	1,01224	,837
4	1,7761	1,06987	,815
5	2,1592	1,14216	,564
6	2,6119	1,02891	,710
7	1,8259	,99726	,638
8	2,1990	1,01990	,753
9	2,0498	,99876	,556
10	2,2189	,99088	,793
11	1,5821	,91350	,743
12	2,5075	1,10508	,758
13	1,6816	,88776	,724

Madde No	\bar{x}	Ss	Madde Toplam Korelasyonu
14	1,9652	1,03140	,709
15	2,0796	1,01175	,823
16	2,4279	1,14281	,768
17	1,9154	,99890	,711
18	2,1642	1,11710	,812
19	2,1592	1,01712	,810
20	2,1045	1,05073	,803

Tablo 3 ve Tablo 4'de görüldüğü üzere; UCLA (3) yalnızlık ölçeğine ait ortalama, standart sapma, madde-toplam korelasyonları ile alt %27 ve üst %27'lik grupların madde puanlarının karşılaştırılmasına ilişkin t testi sonuçları hesaplanmıştır. Ölçekte yer alan tüm maddeler için madde-toplam korelasyonları .55 ile .83 arasında değişmekte ve t-testi değerleri anlamlı çıkmaktadır. Madde toplam korelasyonu .25 ve daha yüksek olan maddelerin bireyleri iyi derecede ayırt ettiği (Karagöz, 2016: 947) dikkate alındığında, ölçekteki maddelerin aynı davranışı ölçtüğü ve güvenilirliğin yüksek olduğu söylenebilir. 11. maddenin 27'lik alt grubun tüm değerleri 1 ve standart sapması 0 olduğundan t testi değeri bulunamamıştır. Ancak diğer maddelerin ayırt ediciliğine ilişkin bir sorun bulunamamış, diğer bulgularda da güvenilirliğe ilişkin olumsuz bir sonuç bulunmadığından tüm maddelerin kullanılmasının uygun olduğu kararına varılmıştır.

Tablo 4. Madde Ayırdediciliğine İlişkin t-Testi Sonuçları

Madde No	Grup	\bar{x}	Ss	Sd	T	P
1	Alt %27	1,2182	,62925	54	14,357	.00
	Üst %27	3,0727	,87886	54	25,929	.00
2	Alt %27	1,1455	,62118	54	13,676	.00
	Üst %27	3,0545	,97026	54	23,347	.00
3	Alt %27	1,0545	,29927	54	26,133	.00
	Üst %27	2,9091	1,02330	54	21,083	.00
4	Alt %27	1,0182	,13484	54	56,00	.00
	Üst %27	3,1091	1,04833	54	21,99	.00
5	Alt %27	1,2182	,65802	54	13,72	.00
	Üst %27	3,3636	,93023	54	26,81	.00
6	Alt %27	1,7091	,73718	54	17,19	.00
	Üst %27	3,6545	,79857	54	33,93	.00
7	Alt %27	1,0909	,29013	54	27,885	.00
	Üst %27	3,1091	,78582	54	29,342	.00
8	Alt %27	1,6545	1,12576	54	10,900	.00
	Üst %27	3,0909	,75210	54	30,478	.00
9	Alt %27	1,2364	,42876	54	21,385	.00
	Üst %27	3,0545	,93131	54	24,324	.00

Madde No	Grup	\bar{x}	Ss	Sd	T	P
10	Alt %27	1,2727	,44947	54	21,000	.00
	Üst %27	3,3455	,75076	54	33,047	.00
11	Alt %27	1,0000	,00000	54	--	--
	Üst %27	2,5455	1,03312	54	18,27	.00
12	Alt %27	1,5091	,63458	54	17,636	.00
	Üst %27	3,6364	,88952	54	30,317	.00
13	Alt %27	1,0364	,18892	54	40,684	.00
	Üst %27	2,5091	,97890	54	19,009	.00
14	Alt %27	1,1818	,51247	54	17,103	.00
	Üst %27	3,1273	,88306	54	26,264	.00
15	Alt %27	1,2000	,62063	54	14,339	.00
	Üst %27	3,1273	,79476	54	29,182	.00
16	Alt %27	1,3273	,51116	54	19,257	.00
	Üst %27	3,7455	,82143	54	33,815	.00
17	Alt %27	1,2727	,67918	54	13,897	.00
	Üst %27	2,7636	1,07089	54	19,139	.00
18	Alt %27	1,1636	,37335	54	23,114	.00
	Üst %27	3,4000	,91490	54	27,561	.00
19	Alt %27	1,1273	,33635	54	24,855	.00
	Üst %27	3,2727	,84885	54	28,593	.00
20	Alt %27	1,1455	,35581	54	23,875	.00
	Üst %27	3,2545	,86534	54	27,892	.00

Sonuç ve Değerlendirme

Bu çalışma, Russell, (1996) tarafından yeniden düzenlenen UCLA yalnızlık ölçeğinin (3) geçerlik-güvenirlik çalışmaları yapılarak Türkçeye ve okul ortamına uyarlanması amacıyla yapılmıştır. Bu doğrultuda, yazardan e-mail yoluyla izin alınmış, daha sonra, ölçek bir alan uzmanı yardımıyla Türkçeye çevrilmiş, cümlelerin anlaşılabilirliği, kelime ve cümle yapılarının uygunluğu gözden geçirilmiştir. Yapı geçerliğini test etmek için açımlayıcı faktör analizi gerçekleştirilmiş; güvenilirliği hesaplamak amacıyla Cronbach's alpha iç tutarlılık katsayısı ile yarı test güvenilirlik yöntemi kullanılmış, madde-toplam puan korelasyonuna bakılmıştır.

Açımlayıcı faktör analizi sonucunda ölçek, "birlik ve teklik" olarak isimlendirilen iki boyuttan oluşmuştur. Bu üç boyut toplam varyansın % 66'sını açıklamaktadır. Analiz sonuçlarına göre, kuramsal olarak belirtilen maddelerin ifade ettikleri 2 boyutun altında istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde toplandığını söyleyebiliriz. Yapılan açımlayıcı faktör analizi sonucu ölçeğin yapı geçerliliğine sahip olduğu söylenebilir.

Teklik boyutu çalışanın okulda tek başına kaldığı boyuttur. Birlik boyutu çalışanın okulda yalnız kalmaması ile ilgili boyuttur. Ölçekte yalnızlık ölçüldüğünden birlik boyutundaki maddeler ters çevrilerek analize dâhil edilmiştir. Olumlu ifadeler ters çevrilerek ölçekten yüksek puan alanın daha fazla yalnız olduğu söylenebilir. Yapılan geçerlik ve güvenilirlik analizleri sonucunda, ölçekteki 1, 5, 6, 9, 10, 12, 15, 16, 19, 20. maddelerinin, birlik boyutunu; 2, 3, 4, 7, 8, 11, 13, 14, 17, 18. maddelerin teklik boyutunu ölçtüğü bulgularına ulaşılmıştır.

Okullar için uyarlanan UCLA (3) yalnızlık ölçeğinin güvenilirliği, Cronbach Alpha katsayısı ve iki yarı arasındaki korelasyon değerlerine göre değerlendirilmiştir. Bu değerlere göre ölçeğinin güvenilirliğinin oldukça yüksek olduğu söylenebilir. Yapılan geçerlik ve güvenilirlik analizleri sonucunda, UCLA (3) yalnızlık ölçeğinin Türkçe uyarlamasının Türkiye’de okullarda kullanılmasının uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

Okullarda öğretmenlerin yalnız kalması; iş tatminini azaltarak işten ayrılmayı tetikleyebilecek (Erdirençelebi ve Ertürk, 2018: 613), örgütsel vatandaşlık davranışları azalabilecek (Keser ve Karaduman, 2014:195), yaşam doyumlarını olumsuz etkileyebilecektir (Yılmaz ve Altınok, 2009: 451). Bu çalışma sadece okullarda görev yapan öğretmenlerle sınırlıdır. Bu sınırlılıkta dikkate alınarak, çalışmayla ilgili öneriler ise aşağıda sıralanmıştır.

i-)Okul yöneticileri etkili bir okul oluşturabilmek adına öğretmenlerin yalnızlık düzeylerini tespit etmeli, tüm öğretmenleri okulun amaçları doğrultusunda yönlendirmelidir;

ii-) Öğretmenlerin okulda yalnızlığa terk edilmemeleri için tüm öğretmenlerin ve diğer okul çalışanlarının katılacağı piknik, yemek, proje odaklı ekip çalışmaları, hobi çalışmaları düzenlenebilir;

iii-) Ölçeğin diğer sektörlerde de uygulanabilirliğine ilişkin geçerlilik ve güvenilirlik çalışmaları yapılmalıdır.

Kaynakça

- Akbaş, G. ve Korkmaz, L. (2007). Ölçek uyarlaması (Adaptasyon). *Türk Psikoloji Bülteni*, 13 (40), 15-16.
- Aslan, M. & Korkut, A. (2019). Öğretmenler için Örgütsel Yalnızlık Ölçeği Geliştirilmesi, Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *European Journal of Educational and Social Sciences*, 4 (2), 122 – 134.
- Büyüköztürk, Ş. (2002). Faktör Analizi: Temel Kavramlar ve Ölçek Geliştirmede Kullanımı, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 32, 470-483.
- Çetin A. & Alacalar, A. (2016). İş Yaşamında Yalnızlığı Yordamada Kişilik Özellikleri İle Algılanan Sosyal Ve Örgütsel Desteğin Rolü. *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, 12 (27), 193-216
- Demir, A. (1989). “UCLA Yalnızlık Ölçeğinin Geçerlilik ve Güvenirliği”, *Türk Psikoloji Dergisi*, 7(23), ss. 14-18.
- Demirbaş, B. & Haşit, G. (2016). İş Yerinde Yalnızlık ve İşten Ayrılma Niyetine Etkisi: Akademisyenler Üzerine Bir Uygulama. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 16 (1), 137-158
- Doğan, T., Çetin, B. & Sungur, M. Z. (2009). İş Yaşamında Yalnızlık Ölçeği Türkçe formunun geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 10, 271-277.
- Doğan, T., Akıncı Çötök, N. & Göçet Tekin, E. (2011). Reliability and validity of the Turkish Version of the UCLA Loneliness Scale (ULS-8) among university students. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 15, 2058–2062
- Duyan, V., Çamur Duyan, G., Gökçearslan Çifçi, E., Sevin, Ç., Erbay, E., & İkizoğlu, M. (2008). Lisede okuyan öğrencilerin yalnızlık durumlarına etki eden değişkenlerin incelenmesi. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 33 (150), 28-41.
- Erdirençelebi, M., & Ertürk, E. (2018). Çalışanların Örgütsel Yalnızlık Algısının İş Tatmini ve İşten Ayrılma Niyeti Üzerine Etkileri. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 17(2), 603-618.
- Field, A. (2009). *Discovering Statistics Using SPSS*, 3. Baskı, London: Sage Publications.
- Karagöz, Y. (2016). *SPSS ve AMOS 23 Uygulamalı İstatistiksel Analizler*, 1. Baskı, Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Kaya, A. (2005). Çocuklar İçin Yalnızlık Ölçeğinin Türkçe Formunun Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Eurasian Journal of Educational Research*, 19, 220-237.
- Kayıkcı, K. ve Özyıldırım, G. (2019). İl maarif müfettişlerinin hissettikleri yalnızlık duygusu: nedenleri ve başa çıkmada kullandıkları yollar. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi – Journal of Qualitative Research in Education*, 7(4), 1500-1524.
- Keser, A. ve Karaduman, M. (2014). İş Yaşamında Yalnızlık Algısının Örgütsel Vatandaşlık Davranışı ile İlişkisi ve Öğretmenler Üzerinde Bir Araştırma. *HAK-İŞ Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi*, 3 (7), 178- 197.
- Kılıncı, H. & Sevim, S. A. (2005). Ergenlerde Yalnızlık ve Bilişsel Çarpıtmalar. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 38 (2), 67-89
- Kline, P. (1994). *An Easy Guide To Factor Analysis*, 1. Baskı, New York: Routledge

- Korkmaz, Ö, Usta, E. & Kurt, İ. (2014). *Sanal Ortam Yalnızlık Ölçeği (SOYÖ) geçerlik ve güvenilirlik çalışması*. Hacettepe Eğitim Fakültesi Dergisi, 29 (2), 144-159.
- Özdemir Y. & İlhan T. (2012). Benlik Kurgusu, Bağlanma ve Yalnızlık Üniversite Öğrencileri Üzerine Bir İnceleme. *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*. 1, 157-180
- Özen, Ü. (2009).Yalnızlık Olgusu Ve Sanal Sohbetin Yalnızlığın Paylaşımına Etkisi: Üniversite Öğrencileri Üzerinde Bir Araştırma. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 23 (4), 15-25
- Rokach, A. (2014) "Leadership and Loneliness,"*International Journal of Leadership and Change*. 2 (1), 48-59. <http://digitalcommons.wku.edu/ijlc/vol2/iss1/6>
- Rokach, A., Orzeck, T. & Neto, F. (2004). Coping with Loneliness in Old Age: A Cross-Cultural Comparison. *Current Psychology*, 23(2). 124-137.
- Russell, D.(1996). UCLA LoneThiraess Scale (Version 3): Reliabilty, Validity, and Factor Structure, *Journal Of Personality Assessment*, 66 (1), 20-40
- Russell, D., Peplau, L. A., & Ferguson, M. L. (1978). Developing a measure of loneliness. *Journal of Personality Assessment*, 42, 290-294.
- Russell, D., Peplau, L.A., & Cutrona, C.E. (1980). The revised UCLA Loneliness Scale: Concurrent and discriminant validity evidence. *Journal of Personality and Social Psychology*, 39, 472-480.
- Stevens, J. (1996). *Applied multivariate statistics for the social sciences*. (3rd Edition). New Jersey: Mahwah, Lawrence Erlbaum.
- Tavşancıl, E. (2002). Tutumların Ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi, 1. Baskı, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Türk Dil Kurumu (--).(Erişim Tarihi: 05.12.2019).Güncel Türkçe Sözlük. <https://www.sozluk.gov.tr/> sayfasından elde edilmiştir.
- Wright, S. L. (2012): Is It Lonely at the Top? An Empirical Study of Managers' and Nonmanagers' Loneliness in Organizations, *The Journal of Psychology: Interdisciplinary and Applied*, 146:1-2, 47-60.
- Yaşar, M. R. (2007). Yalnızlık, *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*,17 (1), 237-260.
- Yıldırım, A., Hacıhasanoğlu Aşlar, R., Karakurt, P, Çapık, C. & Kasımoğlu, N. (2018). Üniversite Öğrencilerinde Depresif Belirti, Yalnızlık ve Yeme Tutumu Arasındaki İlişkinin Sosyodemografik Özelliklerle Birlikte İncelenmesi. *TJFMPC*, 12(4), 264-274
- Yılmaz, E. ve Altınok, V. (2009). Okul Yöneticilerinin Yalnızlık ve Yaşam Doyum Düzeylerinin İncelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 15 (59), 451-469.

Extended Abstract

Aim and Scope

Loneliness In the current dictionary of the Turkish Language Institute, is defined as "Lonely" as a person who is not accompanied by anyone and lacks social relations ". It is physical loneliness that no one is around. But sometimes people can experience loneliness even in crowded cities. The UCLA loneliness scale was first developed in 1978. The scale was revised in 1980 by Russell, Peplau & Cutrona (1980). The third version of the scale was developed by Russell, (1996). The purpose of this study is to adapt UCLA loneliness scale (3) which was developed by Russell, (1996) to Turkish language.

Methods

The study group of the study is composed of teachers working in Merkezefendi and Pamukkale districts in Denizli. After Turkish translation an exploratory factor analysis was conducted on 201 teachers during the 2019-2020 academic year. In the analysis of the data, SPSS and Amos package programs were used. Before starting to analyze the data, the frequency tables were examined to check whether the data were entered correctly. In order to determine the construct validity of the scale, explanatory factor analyzes were performed. The Cronbach's alpha (α) coefficient was calculated for internal consistency reliability of the scale.

Findings

The Kaiser-MeyerOlkin (KMO=.96) test and The Bartlett's sphericity test ($X^2= X2=3317,441$, $Sd=190$ / $P<.01$) suggested that the obtained data was appropriate for factor analysis. The Cronbach Alpha Coefficient was found to be .96 for the whole scale. The internal consistency coefficient for the first sub-dimension "togetherness" was .94, for the second subdimension "unity" was .93. These findings show that the internal consistency of all of the sub-dimensions of the scale was high. As a result of the explanatory factor analysis was found to be the variance explained by the first factor 59.99%, the variance explained by the second factor 6.13%, and the variance explanation ratio of these three factors 66%.

Factor analysis results were also given in two dimensions and the value of load factor of some items were found to be very close to each other. Therefore; it couldn't be interpreted which item was collected under which factor. In order to be able to interpret what factors are, under which items are collected, varimax orthogonal rotation has been applied. In this study, since the sample was 201, the factor load value was used as at least .36 (Stevens, 1996: 371).

With the semi-test reliability method, which is one of the internal reliability coefficient methods of the scale, the scale is divided into two halves. The relationship between the measurements obtained from the two halves was calculated by pearson product-moment correlation coefficient. The correlation coefficient between the two halves was established as $r = .90$ ($p = .000$). Given these findings, it can be said that the reliability coefficient of the scale is sufficient. The t-test results of UCLA (3) loneliness scale for comparison of mean, standard deviation, item-total correlations and item scores of the lower 27% and upper 27% groups support the discrimination of the scale.

Conclusion

As a result of its validity and reliability analysis, it was concluded that the Turkish version of the scale was suitable for use in Turkish schools.